

Kärnavfallsrådets synpunkter på förslag för Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om friklassning av material, byggnadsstrukturer och områden vid verksamhet med joniserande strålning

Förslaget är avsett att ersätta tidigare föreskrift SSMFS 2011:2.

Kärnavfallsrådet välkomnar förslaget och noterar att Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) nu specifikt behandlar ”byggnadsstrukturer” och ”områden”, vilket är viktigt särskilt med tanke på framtida avvecklingar. I stort sett finner vi att föreslagna friklassningsnivåer är väl avvägda och att de tillägg och förändringar som gjorts i den tidigare texten är väl motiverade.

Hänvisningar både framåt och bakåt i ett relativt stor antal paragrafer, tillsammans med diverse undantag, gör dock texten svårtolkad för specifika fall, och risk för missförstånd kan uppstå.

Punkter där vi har kommentarer eller önskemål om förtydliganden:

- 13 § *Förbud mot utspädning* i kombination med 16 § *Farligt avfall*. Ett generellt förbud mot utspädning förhindrar i vissa lägen återanvändning eller återvinning. SSM har därför i 13 § infogat ett stycke där det skrivs att Strålsäkerhetsmyndigheten under vissa förhållanden kan godkänna utspädning. Vi vill påpeka att avfall, ofta i vätskeform, som p.g.a. sin kemiska beskaffenhet klassas som farligt inte kommer att kunna bortskaffas och omhändertas om det samtidigt överskrider de friklassningsnivåer som gäller. Om en sådan kombination uppstår, med en långlivad radionuklid, t.ex. ^{14}C , bör det också vara möjligt att få dispens för utspädning. Alternativen är ofta sämre utifrån både strålskydds- och ett kemiskt riskperspektiv.
- 17 §. Denna paragraf behöver förtydligas. Friklassning är något som ska göras då verksamheten upphör. Att användas ”för sitt ursprungliga syfte” är ju fortsatt användning på samma sätt som tidigare, vilket vanligen innebär att verksamheten fortsätter.

- Bilaga 4 punkt 3. Här anges att för ”byggnadsstrukturer som har aktiverats får hänsyn tas till byggnadsmaterialets strålskärmande verkan”. Det behöver förtydligas hur denna hänsyn ska tas, både för rivning och för användning.
- Det kan synas märkligt att friklassningsnivåerna för yttligt kontaminerade material (14 §), för flera radionuklider ligger högre än friklassningsnivåerna för byggnadsstrukturer (Bilaga 3). Jämförelsen kan dock halta p.g.a. att nivåerna ska tillämpas på delytor med olika maximal area.
- Den samtida tillämpningen av 14§ och 15§ behöver förtydligas för olika typer av material, bl.a. för inredningsdetaljer och verktyg.

Beredning av ärendet

Beslut i detta ärende har fattats av Kärnavfallsrådets ordförande Carl Reinhold Bråkenhielm och Kärnavfallsrådets vice ordförande Tuija Hilding Rydevik. Ärendet har beretts av ledamot Lennart Johansson.

Carl Reinhold Bråkenhielm
Ordförande